RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: 1496777
Datum: 08-09-2026
Portefeuillehouder: Wethouder Knulst
Team: Team Ruimte
Contactpersoon: Pepijn Bodelier-van den Broek

Onderwerp

Jaarstukken 2025, begrotingswijziging 2026, programmabegroting 2027 en begrotingswijziging 2027 van de gemeenschappelijke regeling de Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD Zeeland).

Voorstel

1. **Kennis te nemen van de jaarrekening 2025, in te stemmen met het voorstel tot de bestemming van het resultaat 2025 en de volgende zienswijze in de dienen:**
   De gemeenteraad verzoekt de RUD Zeeland maatregelen te treffen om de productie op het geraamde niveau te brengen en te houden, zodat wordt voorkomen dat deelnemers in de toekomst opnieuw achteraf worden geconfronteerd met een substantieel negatief resultaat als gevolg van achterblijvende productie.

2. **Kennis te nemen van de ontwerp Programmabegroting 2027 van de RUD Zeeland en de volgende zienswijze in te dienen:**

   De programmabegroting 2027 houdt nog geen rekening met de volledige loonontwikkeling als gevolg van de cao 2026-2028. Hierdoor is de begroting op dit onderdeel niet volledig en realistisch. De gemeenteraad verzoekt RUD Zeeland om begrotingen direct volledig en realistisch op te stellen.

3. **Een positieve zienswijze in te dienen over en in te stemmen met de 1e begrotingswijzing 2026 van RUD Zeeland.**

4. **Kennis te nemen van de 1e programmabegroting 2027 van RUD Zeeland en de volgende negatieve zienswijze in te dienen:**
   De gemeenteraad van Tholen verzoekt de RUD Zeeland de VZG-indexatierichtlijn als uitgangspunt te hanteren en overschrijdingen daarvan, met uitzondering van het gemotiveerde aandeel voor de Robuuste RUD, binnen de bestaande begroting op te vangen.

Inleiding

De gemeente Tholen neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling RUD Zeeland. Jaarlijks worden de jaarstukken, resultaatbestemming en begroting van de RUD aan de deelnemers voorgelegd voor het indienen van een zienswijze. De jaarstukken 2025, het voorstel tot resultaatbestemming 2025 en de Programmabegroting 2027 konden vanwege problemen rondom de digitale verhuizing van de RUD niet tijdig worden aangeleverd voor behandeling in het eerder opgestelde integrale raadsvoorstel. Daarom zijn deze stukken nu afzonderlijk aan de gemeenteraad

voorgelegd. Inmiddels zijn ook de 1e begrotingswijzigingen 2026 en 2027 aan de deelnemers aangeboden. Deze wijzigingen waren nog niet verwerkt in de oorspronkelijke Programmabegroting 2027.

Algemeen
De diverse begeleidingscommissies hebben, als gesprekspartners met de directies van de GR-en een uniform format ingevuld naar aanleiding van de stukken die zijn ontvangen. Vervolgens zijn deze door de samenstellingscommissie getoetst op eenduidige toepassing van de (VZG-)richtlijnen. De adviezen van beide commissies mogen in principe niet van elkaar afwijken en zijn ook meegenomen in dit raadsvoorstel.

Doelstelling

Dit voorstel beoogt de aparte aanbieding van de ontvangen financiële stukken van de GR RUD Zeeland waarin de gemeente Tholen deelneemt door middel van een uniform vormgegeven voorstel.

Argumenten

1.1 De voorgestelde resultaatbestemming 2025 is aanleiding om aandacht te vragen voor het achterblijven van de productie.

De RUD Zeeland sluit 2025 af met een negatief resultaat van € 2,2 miljoen. Een belangrijke oorzaak is het niet volledig realiseren van de geraamde productie. De gemeenteraad vindt het daarom van belang dat maatregelen worden getroffen om de productie beter te realiseren en toekomstige financiële afwijkingen te beperken. Dit sluit aan bij het advies van de samenstellingscommissie.

2.1 De ontwerp-Programmabegroting 2027 was bij aanbieding niet volledig en realistisch vanwege de nog niet verwerkte cao-effecten.

Bij het opstellen van de Programmabegroting 2027 is geen rekening gehouden met de loonkostenontwikkeling op basis van de concept cao. Hierdoor is in de begroting uitgegaan van een lagere loonontwikkeling dan inmiddels bekend is. De samenstellingscommissie heeft daarom geconstateerd dat de begroting op dit onderdeel niet volledig en realistisch was.

In lijn met het voorstel van de samenstellingscommissie wordt een negatieve zienswijze ingediend.

4.1 De 1e begrotingswijziging 2027 leidt tot een overschrijding van de VZG-richtlijn voor loonontwikkeling.

De 1e begrotingswijziging 2027 verwerkt de inmiddels bekende cao-effecten. De RUD Zeeland geeft aan dat hiermee de Zeeuwse richtlijn van 3,3% voor 2027 met 1,7% wordt overschreden. Volgens de RUD Zeeland is beoordeeld of deze overschrijding binnen de begroting kan worden opgevangen. Volgens de RUD Zeeland is beoordeeld of deze overschrijding binnen de begroting kan worden opgevangen.

De onderbouwing waarom de gevolgen van de cao-ontwikkeling niet (deels) binnen de eigen begroting kunnen worden opgevangen, ontbreekt echter. Hierdoor kan onvoldoende beoordeeld worden of de voorgestelde verhoging van de deelnemersbijdrage noodzakelijk is. Om die reden wordt, overeenkomstig het advies van de samenstellingscommissie, een negatieve zienswijze voorgesteld.

Kanttekeningen en effecten

4.1 De verdeelsystematiek leidt tot financiële verschillen tussen deelnemers.

De verschuiving van generieke naar productieve formatie is voor de RUD Zeeland op totaalniveau budgettair neutraal, maar leidt voor Tholen tot een verhoging van circa € 11.000.

Financiën

Jaarrekening 2025

De jaarrekening 2025 van de RUD Zeeland sluit met een negatief resultaat van € 2.223.076. Het negatieve resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door incidentele kosten voor PIOFACH van € 1.597.000 en het achterblijven van de productie. De productie bedroeg in 2025 78% van de geraamde directe uren. In 2024 was dit 73%.

Het achterblijven van de productie hangt volgens de RUD Zeeland met name samen met de latere invulling van vacatures. Het implementatietraject voor de robuuste RUD heeft in 2025 meer tijd in beslag genomen dan vooraf was voorzien, waardoor de invulling van vacatures naar het einde van het jaar is verschoven.

De RUD Zeeland stelt voor om het volledige negatieve resultaat van € 2.223.076 met de deelnemers te verrekenen. De verdeling van het bedrag vindt plaats conform de vastgestelde bijdrageverordening en op basis van de werkelijke relatieve bijdragen over 2025, exclusief het materieel budget.

De RUD Zeeland geeft aan dat het niet wenselijk is om de algemene reserve in te zetten voor de dekking van het negatieve resultaat. Hiermee blijft de algemene reserve op het huidige niveau. Volgens de RUD Zeeland bedraagt de reservepositie na verwerking circa 4,5% van de totale baten en blijft deze daarmee binnen de VZG-richtlijn van maximaal 5%.

Voor de gemeente Tholen betekent de resultaatverrekening dat naast de reguliere verrekening van de deelnemersbijdrage een aandeel in het negatieve resultaat 2025 wordt verrekend. De exacte financiële consequentie voor Tholen volgt uit de verdeelsleutel zoals opgenomen in de jaarrekening en het voorstel tot resultaatbestemming.

De samenstellingscommissie adviseert om in de zienswijze aandacht te vragen voor het achterblijven van de productie. De commissie vindt het niet wenselijk dat deelnemers achteraf worden geconfronteerd met een bijdrage in een nadelig resultaat, terwijl tegelijkertijd de geraamde productie niet wordt gerealiseerd. Daarnaast merkt de samenstellingscommissie op dat het niet behalen van de geraamde productie het grootste risico voor de RUD Zeeland vormt, maar dat dit risico niet in de risicoanalyse is opgenomen.

De begeleidingscommissie heeft positief geadviseerd over het voorstel tot resultaatbestemming 2025.

Wij stellen u voor om kennis te nemen van de jaarrekening 2025 en in lijn met het advies van de samenstellingscommissie in te stemmen met de voorgestelde resultaatbestemming, onder de volgende zienswijze:

De gemeenteraad verzoekt de RUD Zeeland maatregelen te treffen om de productie op het geraamde niveau te brengen en te houden, zodat wordt voorkomen dat deelnemers in de toekomst opnieuw achteraf worden geconfronteerd met een substantieel negatief resultaat als gevolg van achterblijvende productie.

Programmabegroting 2027

Voor de gemeente Tholen bedraagt de deelnemersbijdrage in de ontwerpbegroting 2027 € 981.300.

Bij het opstellen van de programmabegroting is geen rekening gehouden met de loonkostenontwikkeling op basis van de concept cao. Hierdoor is in de ontwerpbegroting nog uitgegaan van een loonkostenontwikkeling die niet aansluit bij de inmiddels bekende cao-afspraken. De RUD Zeeland heeft in de ontwerpbegroting rekening gehouden met een stijging van 3,3%, terwijl inmiddels bekend is dat de loonkosten in 2027 met 5% stijgen ten opzichte van de eerdere situatie.

De samenstellingscommissie constateert daarom dat de programmabegroting 2027 bij aanbieding niet volledig en realistisch is voor wat betreft de geraamde kosten. De commissie merkt daarbij op dat hiermee feitelijk al een 1e begrotingswijziging 2027 wordt aangekondigd.

Daarnaast constateert de samenstellingscommissie dat het grootste financiële risico, namelijk het niet behalen van de geraamde productie, niet in de risicoanalyse is opgenomen. Volgens de commissie is de risicoanalyse hierdoor niet volledig.

De begeleidingscommissie heeft positief geadviseerd over de programmabegroting 2027. De samenstellingscommissie adviseert, gelet op bovenstaande punten, een negatieve zienswijze in te dienen.

Wij stellen u voor om, in lijn met het advies van de samenstellingscommissie, de volgende negatieve zienswijze in te dienen over de Programmabegroting 2027 van de RUD Zeeland:

De programmabegroting 2027 houdt nog geen rekening met de volledige loonontwikkeling als gevolg van de cao 2026-2028. Hierdoor is de begroting op dit onderdeel niet volledig en realistisch. De gemeenteraad verzoekt RUD Zeeland om begrotingen direct volledig en realistisch op te stellen.

1e begrotingswijziging 2026

De 1e begrotingswijziging 2026 verwerkt de ontwikkelingen uit de 1e voortgangsrapportage 2026. Het gaat onder andere om de gevolgen van de cao 2025/2026 en de nieuwe cao 2026/2028, hogere kosten voor innovatie en opleidingen, de verschuiving van formatie van generieke naar productieve uren, de latere invulling van vacatures en de optimalisatie van de groene handhaving.

De totale begroting 2026 wordt met circa € 1.245.000 verhoogd van € 22.815.000 naar circa € 24.060.-000. Een belangrijk deel van deze verhoging wordt opgevangen door het lager uitvallen van de kosten als gevolg van de latere invulling van vacatures. Daarnaast wordt een deel van het budget voor onvoorzien ingezet.

Voor de gemeente Tholen betekent de 1e begrotingswijziging 2026 een verlaging van de deelnemersbijdrage van € 946.500 naar € 922.000. Dit is een daling van € 24.500 ten opzichte van de primitieve begroting 2026.

De begeleidingscommissie heeft positief geadviseerd over de 1e begrotingswijziging 2026.

Wij stellen u voor om, in lijn met het advies van de samenstellingscommissie, een positieve zienswijze in te dienen en in te stemmen met de 1e begrotingswijziging 2026 van de RUD Zeeland.

1e begrotingswijziging 2027

De 1e begrotingswijziging 2027 verwerkt ontwikkelingen die na het opstellen van de ontwerpbegroting 2027 bekend zijn geworden. De belangrijkste wijzigingen hebben betrekking op de nieuwe cao 2026/2028, de verschuiving van formatie van generieke naar productieve uren en de optimalisatie van de groene handhaving.

De totale deelnemersbijdrage stijgt hierdoor van circa € 23,5 miljoen naar circa € 24,9 miljoen. Voor de gemeente Tholen stijgt de bijdrage van € 981.300 naar € 1.004.700. Dit betekent een verhoging van € 23.400.

De verhoging als gevolg van de cao bedraagt voor de RUD Zeeland in totaal circa € 298.000. Daarnaast wordt voor de optimalisatie van de groene handhaving in 2027 circa € 1,095 miljoen opgenomen. De verschuiving van formatie van generiek naar productief is op totaalniveau budgettair neutraal, maar heeft wel gevolgen voor de verdeling van de deelnemersbijdragen.

De begeleidingscommissie heeft positief geadviseerd over de 1e begrotingswijziging 2027.

De RUD Zeeland geeft aan dat de cao-effecten leiden tot een overschrijding van de Zeeuwse richtlijn van 3,3% voor 2027 met 1,7%. Hoewel is beoordeeld of deze overschrijding binnen de begroting kan worden opgevangen, concludeert de RUD Zeeland dat dit niet mogelijk is.

De onderbouwing waarom de gevolgen van de cao-ontwikkeling niet (deels) binnen de eigen begroting kunnen worden opgevangen, ontbreekt echter. Hierdoor kan onvoldoende beoordeelt worden of de voorgestelde verhoging van de deelnemersbijdrage noodzakelijk is. Om die reden wordt, overeenkomstig het advies van de samenstellingscommissie, de volgende negatieve zienswijze voorgesteld:

Wij stellen u voor om kennis te nemen van de 1e begrotingswijziging 2027 en de volgende zienswijze in te dienen:

De gemeenteraad van Tholen verzoekt de RUD Zeeland de VZG-indexatierichtlijn als uitgangspunt te hanteren en overschrijdingen daarvan, met uitzondering van het gemotiveerde aandeel voor de Robuuste RUD, binnen de bestaande begroting op te vangen.

Juridische gevolgen

De gemeente Tholen is deelnemer aan de Gemeenschappelijke Regeling Regionale uitvoeringsdienst Zeeland. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden de jaarstukken, begroting en begrotingswijzigingen aan de deelnemers voorgelegd. De gemeenteraad heeft de mogelijkheid om hierover een zienswijze in te dienen.

De zienswijze van de gemeenteraad wordt betrokken bij de verdere besluitvorming door het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van RUD Zeeland.

Communicatie

De door de gemeenteraad vastgestelde zienswijze wordt overeenkomstig de daarvoor geldende procedure aan RUD Zeeland toegezonden.

De besluitvorming en de financiële gevolgen worden verwerkt in de gemeentelijke financiële administratie en begroting

Vervolg

Na besluitvorming op 15 oktober 2026 wordt de zienswijze van de gemeente Tholen aan RUD Zeeland toegezonden.

De RUD betrekt de ingediende zienswijzen bij de verdere besluitvorming over de jaarstukken 2025, resultaatbestemming 2025, Programmabegroting 2027 en de begrotingswijzigingen.

Het algemeen bestuur van RUD Zeeland besluit vervolgens over de betreffende stukken. De financiële gevolgen voor de gemeente Tholen worden daarna verwerkt in de gemeentelijke begroting en administratie.

Bijlage(n)

Bijlage(n)

Bij dit voorstel zijn de volgende bijlagen toegevoegd:

- Aanbiedingsbrieven;
- Financiële onderbouwing;
- Advies van de Begeleidingscommissie;
- Advies van de Samenstellingscommissie.